



ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „Св. Св. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

Адрес: гр. Самоков, 2000, Общ. Самоков, ул. „Кирил и Методи“ № 1

Телефон: +359 (0)893615095 ; +359 (0)722 /66382

e-mail: un_kirilimetodi@abv.bg

Website: <http://unkirilimetodi.eu>

УТВЪРДИЛ:.....

Директор: Диана Карабожилева

Годишна училищна програма за превенция на отпадането от училище за учебната 2020/2021 година

Въведение

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – Самоков е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и приоритетите за развитие в сферата на средното образование.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020), приета от Министерски съвет с Протокол № 44 от 30.10. 2013 год.

С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията, както и с целите на Програмата, разработена от РУО- София област и определените приоритети на областно ниво.

Цели на програмата:

1. Създаване на условия за безстресово и ефективно приобщаване на учениците, застрашени от отпадане към учебната среда.
2. Подпомагане на социалната им адаптация в училищната общност и участие в нея.
3. Изграждане на мотивация за посещение на училище като се намали делът на извиненията и неизвинените отсъствия.
4. Създаване на положителни нагласи към учебния процес.
5. Да се привлекат и мотивират семействата за активно участие в приобщаващия процес.

6. Да се повиши ефективността на педагогическото въздействие чрез използване на разнообразен педагогически инструментариум.

7. Да се повишат базисните компетенции на педагозите за работа с деца, застрашени от отпадане чрез използване на подходящи форми за квалификация.

Принципи за превенция на отпадане от училище

Всеки може да бъде отличник!

- Да открием тази област, в която даденият ученик е добър;
- Да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения;
- Чрез това, в което е добър да развие знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми, т.е. да направи преход от това, в което ученикът е отличник към останалото.

Училището може да бъде привлекателно за всяко дете!

- Да подпомагаме въвеждането на интеркултурно образование в училище-чрез ИУЧ и предметите от ООП- за да могат учениците и родителите им да видят своята култура в училище, както и да се формира толерантност сред всички деца и родители;
- Да подпомагаме качествено въвеждане на разнообразни извънкласни дейности с цел приближаването на учебната програма до потребностите на ученика;
- Да направим училището привлекателно място и за учениците, които не проявяват особен интерес към учебното съдържание;
- Да създадем толерантна среда, която ученикът да почувства като своя, в която може да открие своето място.

Анализ на състоянието в училището

1. Общо състояние

Динамичното развитие на всички области в живота на нашата страна не отминава и образованието. Пред него се откриват нови възможности. Промените в новия Закон за училищно и предучилищно образование подкрепят това. Българското училище постепенно се променя. Държавните образователни изисквания определят нивото на обучаемост, поставят предизвикателства и пред учители, и пред ученици. Приобщаването на България към ценностната система на Европейския съюз минава през семейството и през училището. Трябва да се повиши грамотността на българина и в пряк и в преносен смисъл, а това е свързано не само с образоваността му, но и с неговата култура. Затова и учебните предмети закономерно са обединени в „Културно-образователни области“, което всъщност изисква едно комплексно обучение за всеки ученик, за да се изгради като достойна личност, неделима част от постепенно изграждащото се гражданско общество. Затова е нужно и училището, всички учители и ученици да полагат постоянни усилия, за да могат българските деца да се образуват и да получат достойна реализация в живота.

За целта е необходима сложна връзка между социален статус в семейството и осъзнатост на родителите за необходимостта от образование, чрез която детето ще израсте като личност и ще намери достойно място в обществото за своето бъдещо развитие.

2. Ученици

В началото на учебната 2020/ 2021 година броят на децата и учениците, обучаващи се в училището е ученици от I- VII клас. Учениците от I- VII клас са от района на училището, с малки изключения. Етническият състав е разнороден, преобладават

учениците от български произход, но има ученици и от ромски етнос. За учебната 2019/ 2020 учебна година има наказани ученици.

3. Рискови фактори за преждевременно напускане от учениците на училище

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В последно време се появила една друга категория ученици, които са застрашени от отпадане. Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане. В I-IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Там обаче се очертава друг проблем. В условията на обучение в билингвална среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на ограмотяване. Това от своя страна се явява в известна степен (но не изцяло) предпоставка за последващо затруднено обучение и развитие от V клас нагоре. Проблема с отпадащите и застрашените от отпадане ученици е особено силно изразен от V до VII клас.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

Икономически причини- безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения децата са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

Социални причини- свързват се с родителска незаинтересованост (някои родители считат, че на децата им е необходимо само да се научат да четат и пишат), неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства или многодетни семейства, при които по-големите деца се грижат за по-малките си братя и сестри.

Семейни причини- обхващат широк кръг проблеми, свързани с родителската незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции.

Миграция на родителите- децата се оставят на грижите на баба и дядо, които не могат да осъществяват ефективен контрол.

Образователни причини- част от децата са билингви и трудно усвояват българския език.

Ранното съзряване на децата от ромски произход- ранното съзряване и ромските традиции децата да се задомаяват на 14- 15 годишна възраст също е причина за ранното напускане на училище.

Институционални причини - Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното

напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно.

Причини, свързани със здравния статус - В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование. - всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес - публичност и прозрачност на цялостната политика - чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики, - обратна връзка с институции, родители, педагогически съветник, класни ръководители, ученици и учители, - приемственост – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.

СТРАТЕГИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ

Стратегията се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развият творческите си заложби и способности;

Училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение; визията на ОУ „ Св. Св. Кирил и Методий“ като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот. Обучение в областта на информационно-комуникационните технологии.

Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците:

- Съчетаване на класноурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;

- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;

- Работа с таланти деца;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца със специални образователни потребности;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда;

Силни страни:

- Квалифицирани учители;
- Интерактивни методи на обучение и използване на ИКТ;
- Извънкласни дейности;
- Възможности за изява;
- Създаване на приятелска среда;
- Добра материална база;
- Работа по проекти;
- Безплатни учебници I- VII клас;
- Безплатни закуски I-IV клас;
- Извършване на дейности по превенция от отпадането.

Слаби страни:

- Липса на регистър на ученици, застрашени от отпадане;
- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане;
- Недостатъчно ефективно взаимодействие училище – родители;
- Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците, който всяка година нараства и е предпоставка за отпадане;

Възможности :

- кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности;
- ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата;
- по-голямо ангажиране на родителите;
- ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище;
- обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище;
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството;
- индивидуални програми за всяко застрашено дете;
- периодична оценка и актуализиране на мерките;
- връзките с извънучилищните институции;

Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите;

- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище;
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца;
- Негативно влияние на приятелската среда;
- Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето;

Целева група

Ученици от I до VII клас, които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа. В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

МЕРКИ:

Начален етап:

- Изготвяне на поименен списък от класните ръководители, в чиито класове има ученици със затруднения в ограмотияването.
- Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането.
- Включване в разнообразни извънкласни дейности на учениците за осмисляне на свободното им време;
- Определяне на ден от седмицата, в който родителите на тези ученици да бъдат запознавани с постиженията на своите деца.

Прогимназиален етап:

- Изработване на индивидуален тематичен план за всеки ученик със слаби резултати, за преодоляване на изоставането по предмети (съдействие от ръководството);
- Провеждане на родителска среща с родителите на тези ученици, на която дават писмено съгласие за предприемане на съответните мерки (ако се наложи и наказателни) спрямо техните деца. Получават личен график с дните и часовете за консултации;
- Да се извършва месечен контрол от класния ръководител за състоянието на учениците
- При положителни резултати, ученикът да бъде поощряван с грамота;
- При негативни резултати или при повторение на такива, ученикът да бъде наказван с полагане на труд, по преценка на ръководството.
- Включване в разнообразни извънкласни дейности на учениците за осмисляне на свободното им време.

Програмата е приета на Педагогически съвет с Протокол № 9 от 14.09.2020